

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ИЗЯЩНИ ИЗКУСТВА
ПРОГРАМА „ВИЗУАЛНО-ПЛАСТИЧНИ ИЗКУСТВА“

РЕЦЕНЗИЯ

НА

АЛЕКСАНДЪР ТАШКОВ ТАШЕВ

във връзка с **Докторската защита** на тема:

ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ЖИВОПИСНОТО ПРОИЗВЕДЕНИЕ
ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ПОНЯТИЯТА
КОМПОЗИЦИЯ, ПРЕДМЕТНОСТ И ЕСТЕТИКА

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
Научна специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Скромност, затихнала поезия, картини затворили цветове на надежда, светлина от багри приканват зрителя за интимен разговор.

С пролетна цветност творби в неголям формат говорят и разказват, макар и без сюжет. Абстрактната меланхолия на произведенията разкрива пластичния образ на идеята на автора.

Една медитация в тишина напомняща за храм. Стенописи с бледи следи и с присъствие на човешки фигури - сенки на своя образ - приковават вниманието на зрителя. Духовна материя изтъргана от времето, следа от волята на художника, който сякаш стои скрит зад своите произведения. Картини с деликатно цветно присъствие, срамежливо показващи отблясъци, пластична самодостатъчност на структура от мозаечна абстрактност, която се наслаждава и ни дава една естетическа пречистена тишина. Красиви произведения с поетични внушения от багри - сякаш свалени стенописи от изоставена средновековна обител - ни

върщат към едно пространство на хармония от преживяна човешка болка.

Изкуството на *Александър Ташев* е една живописна метафора - проекция на задълбочен опит от преживяната реалност на битието. Талантът и професионалната култура на твореца носи багажа на историческата информация за живописиста като пластична възможност и език за творческа изява.

В дисертационния си труд „*Отношение към живописното произведение от гледна точка на понятията композиция, предметност и естетика*“ за присъждане на научната и образователна степен „доктор“ художникът *Александър Ташев* като живописец дава простор на интелектуалната си мисъл. Трудът се състои от Увод, Четири глави, Заключение, Изводи, Приноси и Библиография в общо 102 страници.

Уводът дава обща представа за научния труд. Обект на изследването, според автора, е преживяването на живописното произведение като философско и изобразително послание. Чрез избраната проблематика се анализира същността на живописното изкуство. Проследени са творческите процеси като психологическо преживяване, с което изкуството прераства и придобива нови значения, смисъл и интерпретация. Характеризирани са основни методи и техники за създаване на живописното произведение.

Ташев правилно отбелязва, че светът около нас се изживява естетически и дава възможност за творческа дейност. Творческият акт, според него, не се подава на анализ със строга научна прецизност. *Ташев* коментира, че картината сама по себе си е обект, който се откъсва от обективния реален свят. Той казва, че произведенията на изкуствата се възприемат психологически, съчетавайки се със сетивни усещания. В труда е вплетен практическият художествен опит на художника.

Човешкият феномен в изобразителното изкуство залага идеите. По този начин образната форма става носител на информация с оценъчен характер. Научното изследване използва предимно методи в културно исторически, философски, емоционален и психологически план.

В Глава първа се анализира категорията *композиция* в живописата. *Авторът* изследва и съпоставя основните елементи и принципи в композицията и доказва, че тя съдържа комбинация от елементи в едно цяло.

В труда са разгледани исторически периоди в развитието на изобразителното изкуство. *Ташев* разглежда хронологично развитието на композицията преди импресионизма и след това.

Отбелязва, че времето и мястото при създаване на произведенията винаги оставя своето отражение в тях.

В Глава втора докторантът разсъждава върху разграничаването на композиционните елементи и анализира принципите на живописната композиция. Той различава две категории определящи композицията:

а/ елементи б/ принципи на композиране

Композицията организира вътрешния строеж на произведението, както и отношението на твореца към обкръжаващата го среда. *Авторът* смята, че чрез начина на композиране на творбата се обяснява същността на реалното битие. *Ташев* разглежда въображението като част от творческия процес, а също така и като необходимия субективен момент при възприятието от зрителя.

Художникът е убеден, че интуитивното мислене играе основна роля.

Авторът разглежда основните елементи в изобразителното изкуство като *динамика и статичност, ритъм, линия, движение, живописно пространство, светлина, цвят, яркост, цветен тон, наситеност на цвета, съпоставяне на цветовете, локален цвят, контраст, символика изразена чрез цвета, обем, фактура.*

Художникът **Ташев** ни казва, че стиловете в изобразителното изкуство извеждат образната разлика на дадено произведение в зависимост от историческото време на сътворяване. Той отбелязва, че точни хронологични граници няма, че те плавно преминават от една в друга намирайки се в тясно взаимодействие.

В Глава трета са поместени избрани откъси от писма, дневници и трактати от различни художници разсъждаващи върху творческия процес. Техните мисли допълват настоящия труд и създават колоритна литературна провокация.

Глава четвърта включва анкета, съдържаща въпроси и отговори подкрепящи темата на докторската теза. *Анкетата* извежда широк спектър от проблеми, които се опитват да обхванат всички нюанси от темата на научния труд.

В заключението художникът анализира същността на изобразителното изкуство, отношението към естетическото преживяване и връзката между художникът и зрителят.

Изводи: *Ташев* отбелязва в труда си *стремежът на художника да роди собствено живописно пространство.*

Докторантът смята, че *творческата интуиция, идеята, замисълът създават форма на вещественост още преди самото създаване на произведението. Творческата свобода е важен компонент на артистичната поетика и същността на всяко изкуство.*

В труда се отбелязва, че *изкуството живопис съдържа в себе си огромна потенция чрез разкриване на идеи раждащи философска нагласа, чувственост, виталност и уникалност*. Процесът на създаване на живопис е *двупосочен*. *Художникът осмисля отношението между дух и материя*.

Приносите на докторския труд са следните:

1. Изследването се илюстрира чрез опита на художници живописци, изиграли огромна роля за развитието на пластичните изкуства в света. Респектиращи са имената на *Сезан, Ван Гог, Писаро, Гоген, Редон, Роден, Синяк, Матис, Брак, Дерен и Пика́со*.
2. Дисертационният труд изследва и анализира *изграждането на живописната реалност като противоположност на заобикалящата среда*.
3. Анализиран е *практичният опит на художниците* през различните етапи от изграждане на живописната повърхност. Това изследване разглежда и *взаимодействието на живописните и други неконвенционални материали, които подчертават и разкриват характера на живописното звучене*.
4. Авторът доказва, че *живописното пространство се обособява и обогатява чрез цвета, фактурата и живописните композиционни планове. Те като цяло създават реалното усещане за чувственост на живописната материя*.

Докторантският труд има за цел да нарисова една правилна и достоверна картина на предложената проблематика за живописната композиция, с която *художникът Ташев* дава своя личен принос в аналитичното изследване на пластичния образ на формата чрез средствата на живописиста.

проф. Николай Майсторов,

20.12.2015